

היסטוריה דתי

לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון	—	משברי המודרנה	—	(25×2)	—	50 נקודות
פרק שני	—	עלייה, קליטה והתיישבות במדינת ישראל	—	(25×2)	—	50 נקודות
				סך הכול	—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: הבא בתשובותיך עובדות, ואל תסתפק בהערכות כלליות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — משברי המודרנה (50 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה — 25 נקודות).

1. אחד הגורמים למלחמת העולם הראשונה היה התפשטות התפיסה שהצדיקה שימוש ב אלימות ובכוח. **הסבר** מדוע תפיסה זו מנוגדת לתפיסת העולם הליברלית. **הצג** שתי טענות של בני התקופה שהצדיקו את השימוש ב אלימות ובכוח.
 2. ב־16 בנובמבר 1916 כתב אהרון אהרונסון — איש היישוב היהודי בארץ־ישראל — למשרד ההגנה הבריטי על טבח העם הארמני: "משימה קשה היא לשבת בלונדון השלווה ולכתוב על טבח הארמנים [...] מעשי הטבח נתבצעו בקנה מידה כה רחב, מלווים במעשי זוועה כה עצומים ולאורך זמן כה רב באופן כה שיטתי [...] עד כי כמה שלא ינסה אדם לרסן את עטו [...] עדיין ייחשב כמי שעוסק בהגזמות".
(י' אורון, **הבנאליות של האדישות**, נספחים: נספח 1, הוצאת דביר, 1995, עמ' 336)
 - על פי **המובאה** ועל פי מה שלמדת, **הסבר** מדוע חשש אהרונסון שהוא ייחשב למי שעסק בהגזמות. **הצג** את משבר המדיניות הרב־לאומיות שהוביל למלחמת העולם הראשונה. **הסבר** את הקשר בין משבר זה ובין רצח העם הארמני.
 3. בנספח לשאלה זו מוצגת כרזת תעמולה שבמרכזה נראה מאו דזה דונג, השליט הטוטליטרי של סין בשנים 1949-1976. **ציין** מאפיין אחד של משטר טוטליטרי שבא לידי ביטוי בכרזה, **והסבר** כיצד הוא בא לידי ביטוי בכרזה. **ציין** מאפיין נוסף של משטר טוטליטרי, **והסבר** כיצד המאפיין הזה בא לידי ביטוי באחד מן המשטרים שלמדת עליהם: המשטר הקומוניסטי בברית המועצות
- או**
- המשטר הפשיסטי באיטליה
- בתשובתך **ציין** את שם המשטר שלמדת עליו.

פרק שני — עלייה, קליטה והתיישבות במדינת ישראל (50 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 4-6 (לכל שאלה — 25 נקודות).

4. בעקבות העלייה הגדולה בשנות החמישים נאלצה מדינת ישראל למצוא פתרונות כדי להתמודד עם האתגרים השונים שניצבו לפניה, אך לעיתים פתרונות אלה יצרו בעיות חדשות.
הסבר מדוע נוצר אתגר בתחום הדיור בעקבות העלייה הגדולה, **והצג** אתגר חברתי נוסף שיצרה עלייה זו.
בחר באחד האתגרים — אתגר בתחום הדיור או אתגר חברתי, **וציין** פתרון אחד שיזמה הממשלה כדי להתמודד עימו.
הצג בעיה חדשה שנוצרה בעקבות הפתרון שצינת.
5. בנספח לשאלה זו מוצגת כרזה של מפלגת חרות (מפלגת האופוזיציה העיקרית באותה תקופה). כרזה זו פורסמה לקראת הבחירות לכנסת בשנת 1950. בכרזה יש ביקורת על מדיניות הצנע שהונהגה בתקופה זו.
הסבר מהי מדיניות הצנע.
הצג גורם אחד לנקיטת מדיניות זו.
הסבר כיצד הביקורת על מדיניות הצנע באה לידי ביטוי בכרזה, על פי שני רכיבים מן הכרזה.
6. **ציין** שלושה שינויים שחלו בגבולות של מדינת ישראל ("הקו הירוק") לאחר מלחמת ששת הימים (1967).
הצג נימוק אחד של המתנגדים להקמת יישובים יהודיים מעבר ל"קו הירוק", **והצג** נימוק אחד של התומכים בהקמת יישובים יהודיים שם.
ציין אזור אחד מעבר ל"קו הירוק" שבנוגע אליו הייתה לאחר מלחמת ששת הימים הסכמה ציבורית רחבה שיש להקים בו יישובים יהודיים.
הסבר כיצד הסכמה ציבורית רחבה זו באה לידי ביטוי במדיניות של ממשלות בישראל.

בהצלחה!

נספח לשאלה 3 — כרזת תעמולה מטעם שליט סין, מאו דזה דונג

(מוצג מתוך תערוכה ב־ Jordan Schnitzer Museum of Art, University of Oregon
באמצעות אתר chinasage. צילום: Detarot)

* שים לב: הנערים שבכרזה מחזיקים בידיהם את "הספר האדום" שפרסם הממשל הסיני בתקופת שלטונו של מאו דזה דונג. בספר נכתבו עיקרי תפיסתו של מאו.

נספח לשאלה 5 — כרזת בחירות של מפלגת חרות

(מתוך אוסף האפמרה של הספרייה הלאומית. עיצוב: א' קופמן ושות')